

ZE STAREJ SZAFY

ze zbiorów

Biblioteki Publicznej

im. Marii Konopnickiej w Suwałkach

„Po starą księgę sięgam ze wzruszeniem,

Zda mi się, że to nakryty kamieniem

Ojców proch. Czas ją poczeruił i kruszy,

Lecz pełna w sobie nieśmiertelnej duszy”

Wiktor Gomulicki „Ex libris”

Najcenniejszą część zbiorów Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach stanowią cymelia¹. Są to stare druki (publikacje piśmiennicze wydane od 2 poł. XV w. do r. 1800), książki wydane w XIX wieku oraz dzieła, które ukazały się na rynku wydawniczym do 1945 r. Znaczna część tego księgozbioru znalazła się w zasobach naszej Biblioteki dzięki darom indywidualnych ofiarodawców, jak również zakupom antykwarycznym i aukcyjnym. Cymelia są udostępniane w Czytelni Książek (budynek Biblioteki przy ul. E. Plater 33a, pierwsze piętro, pokój nr 8).

Od lat gromadzimy też pierwsze wydania utworów Marii Konopnickiej oraz materiały związane z osobą patronki Biblioteki. Staramy się także pozyskiwać najwartościowsze wydawnictwa o charakterze regionalnym, zarówno te ukazujące się obecnie, jak również starsze wydania regionalistów.

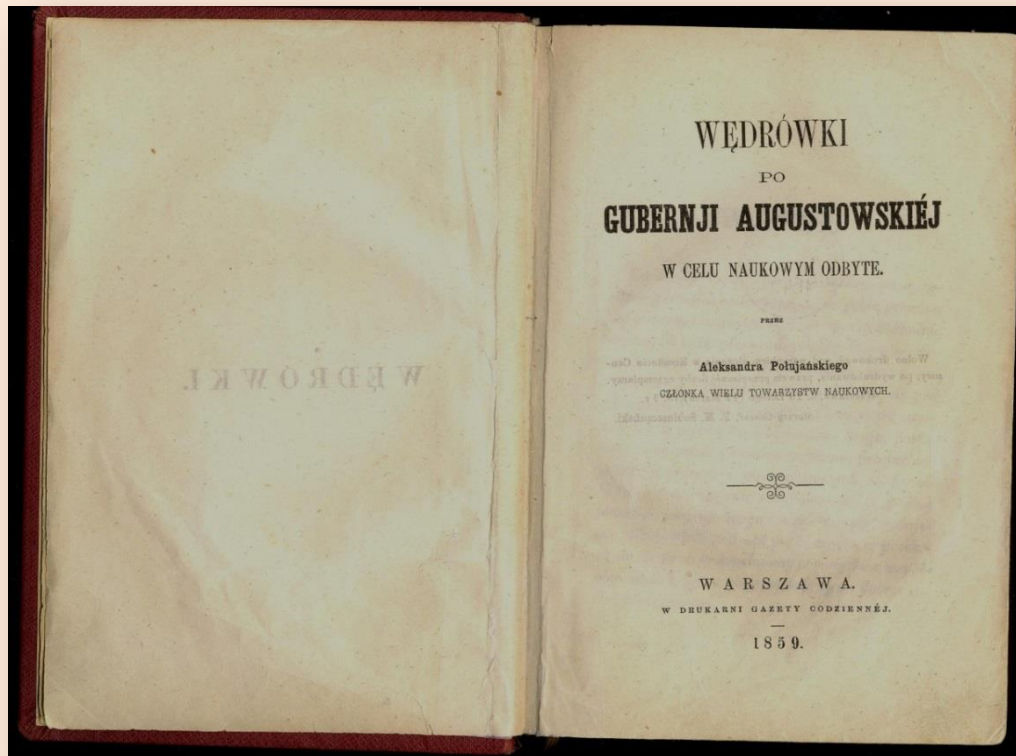
Aktualnie zbiory z tzw. „starej szafy” to ok. 500 pozycji inwentarzowych oznaczonych sygnaturą G.Z. (Gabinet Zbiorów). Informacje o nich dostępne są w katalogu Biblioteki, patrz: <http://www.suwalki-bp.sowwawa.pl/>

¹Cymelia to zbiory lub obiekty o szczególnej wartości, odpowiednio chronione i przechowywane; przeważnie najcenniejsze druki i rękopisy w bibliotece, często trzymane w sejfie bibliotecznym. Posiadają własną historię, mogą zawierać autograf lub odręczne notatki autora.

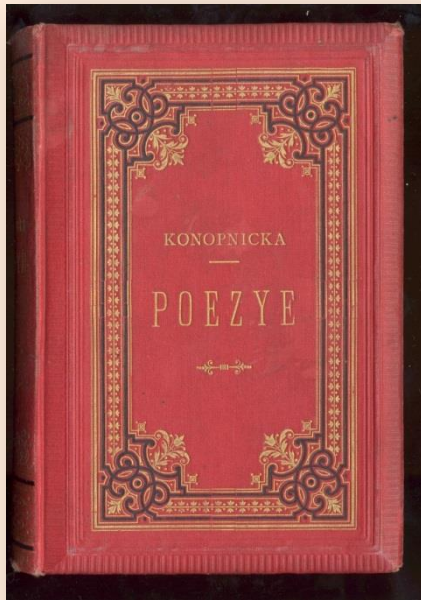
Nieznane zakątki kraju : (Suwalszczyzna) / Karol Hoffman. - Warszawa : Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, [1907?]. - 32 s. ; 18 cm.

Rodzaj „przewodnika turystycznego” autorstwa Karola Hoffmana – krajoznawcy, animatora i popularyzatora kultury, wielkiego miłośnika Suwalszczyzny. Publikacja jest plonem wędrówek autora po ziemi suwalskiej.

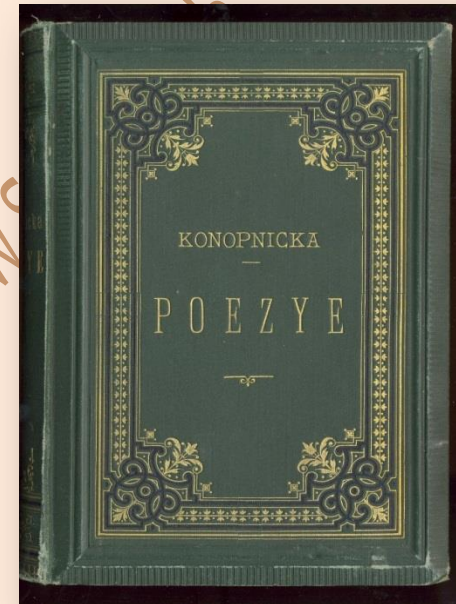
**Wędrówki po Gubernji Augustowskiej
w celu naukowym odbyte** / Aleksander
Połujański. - Warszawa : Gazeta Codzienna,
1859. - 450, IV s. ; 20 cm.

„Wędrówki...” stanowią rezultat amatorskiego badania historii. Zawierają wiele pomyłek, błędnych interpretacji, często legend, które zostały sprostowane w późniejszych pracach prof. Jerzego Wiśniewskiego. Jednak to Połujański należy do wąskiego grona osób, które podjęły się próby tak szerokiego przedstawienia dziejów dawnej Suwalszczyzny.

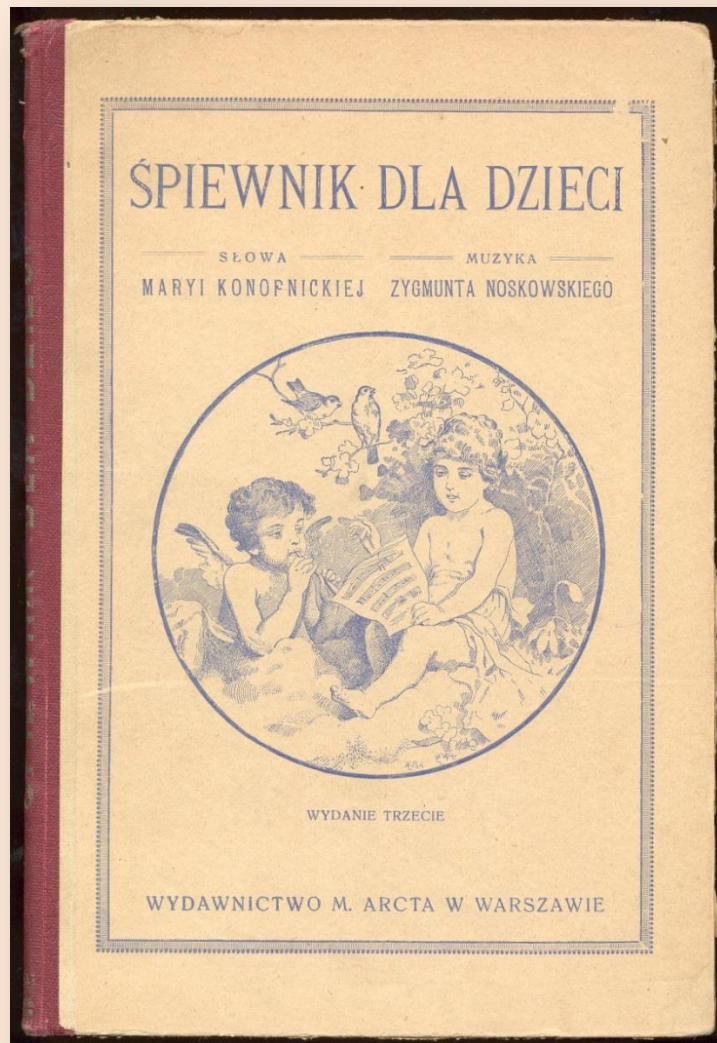
Poezye. Serya trzecia / Maria Konopnicka. -
Warszawa : Gebethner i Wolff, 1887. – 349, [5]
s. ; 18 cm.

Jedno z pierwszych wydań poezji Marii Konopnickiej w znanej warszawskiej oficynie wydawniczej „**Gebethner i Wolff**”. Uwagę zwraca bardzo staranna szata graficzna publikacji.

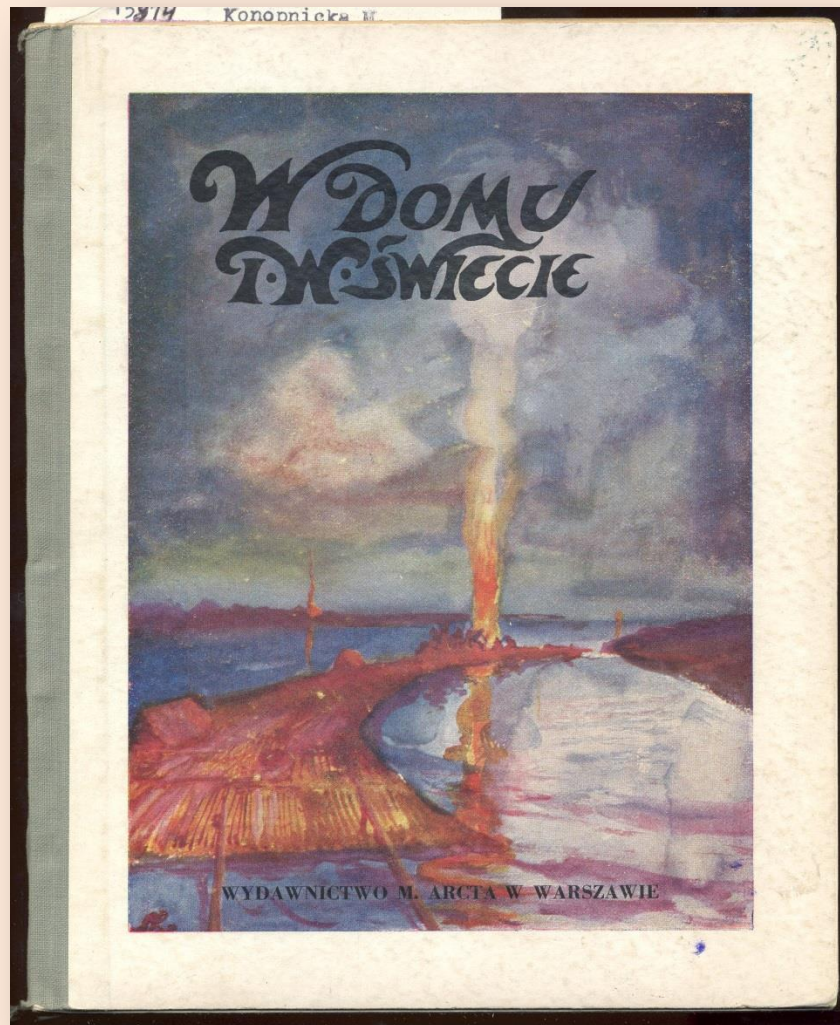
Poezye. Serya druga / Maria Konopnicka.
- Warszawa : Gebethner i Wolff, 1883. –
258, [2] s. ; 18 cm

Jedno z pierwszych wydań poezji Marii Konopnickiej w znanej warszawskiej oficynie wydawniczej „**Gebethner i Wolff**”. Uwagę zwraca bardzo staranna szata graficzna publikacji.

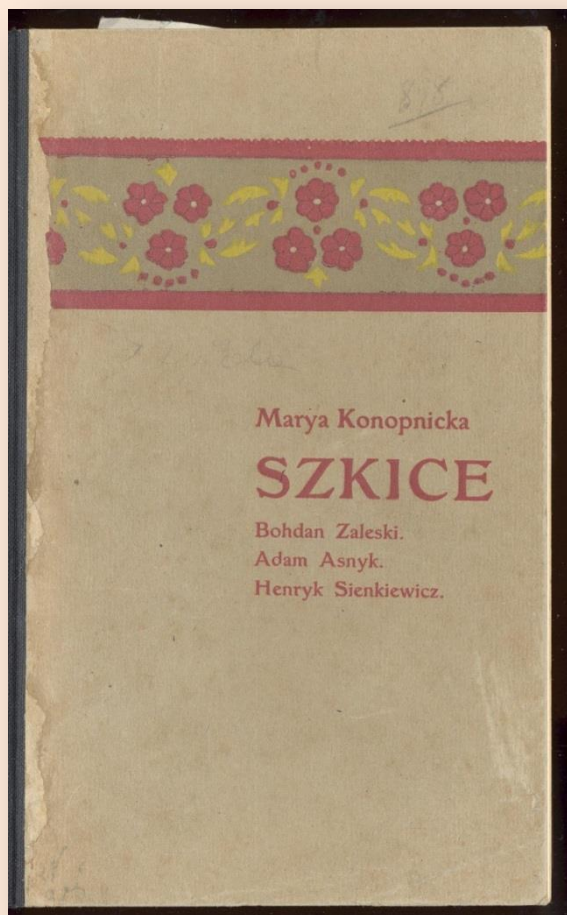
Śpiewnik dla dzieci / słowa Maria Konopnicka ; muzyka Zygmunt Noskowski. - Wyd. 3. - Warszawa : Wydawnictwo M. Arcta, 1916. - 116 s. : nuty, il. ; 25 cm.

Utwory poetyckie Konopnickiej wyróżnia piękny język i bogactwo form stylistycznych, a rytmiczność i dokładne rymy ułatwiają ich zapamiętanie. Stąd też wiele z nich nadaje się do śpiewu i zabaw, do inscenizowania ruchem. „Śpiewnik dla dzieci” jest zbiorem wierszy autorki wzbogaconym zapisem nutowym autorstwa Zygmunta Noskowskiego.

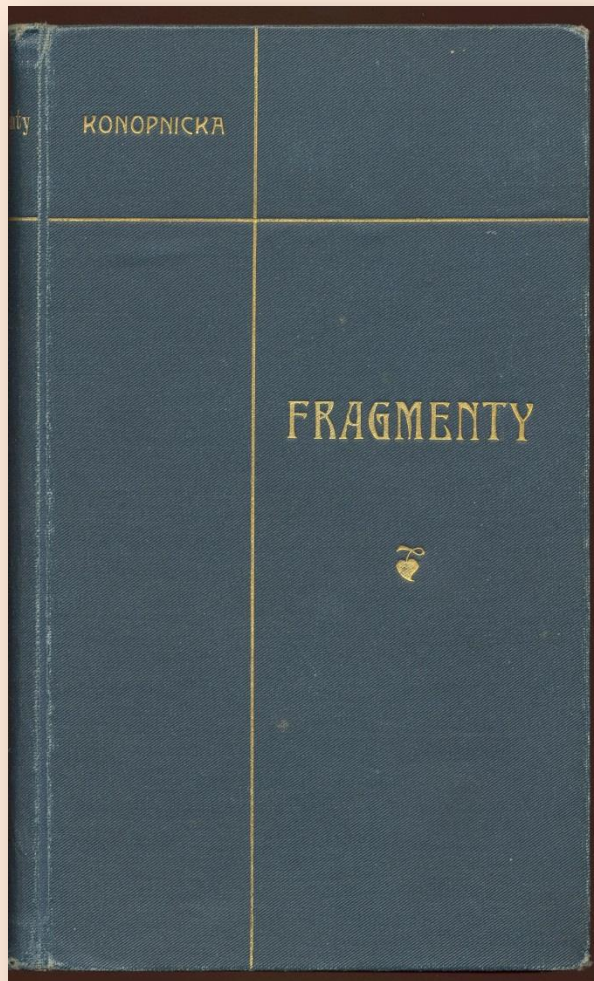
W domu i w świecie / Maria Konopnicka. -
Warszawa : Wydawnictwo M. Arcta, 1931. - 58
s., [3] k. tabl. kolor. ; 21 cm

Zbiór poezji wydany po raz pierwszy w 1892 r. Powyższe
wydanie ukazało się w 1931 r. nakładem Wydawnictwa M.
Arcta. Tekst wzbogacają ilustracje Antoniego Gawińskiego.

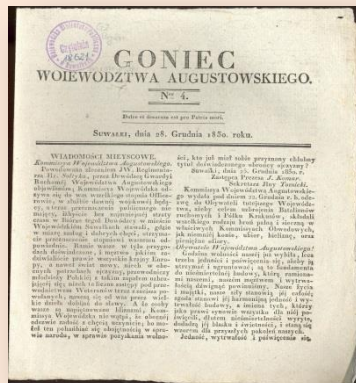
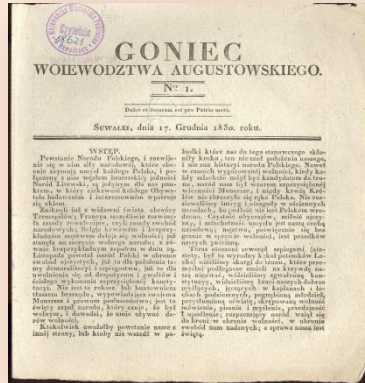
Szkice : Bohdan Zaleski, Adam Asnyk, Henryk Sienkiewicz / Maria Konopnicka. - Lwów : Polskie Towarzystwo Nakładowe, 1905. - 235 s. ; 18 cm.

Zbiór szkiców literackich poświęconych twórczości Bohdana Zaleskiego, Adama Asnyka i Henryka Sienkiewicza. Książka wydana we Lwowie staraniem Polskiego Towarzystwa Nakładowego.

Fragmenty / Maria Konopnicka. - Wyd. 2. -
Warszawa : Gebethner i Wolff; Kraków:
Gebethner & Ska, 1910. - 191 s. ; 17 cm.

Drugie wydanie „Fragmentów” – zbioru poezji Marii Konopnickiej. Kolejny raz jej twórczość ukazała się nakładem Gebethnera i Wolffa. Wolumin oprawny w ciemne płótno ze złożonymi napisami, trzon szyty, brzegi pozłacane. Okładki z głównym blokiem książki łączą ozdobne wyklejki.

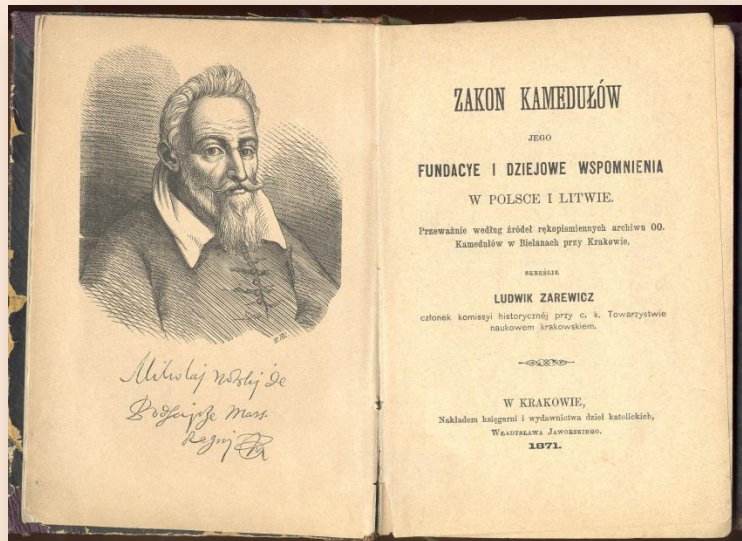

Goniec Woiewodztwa Augustowskiego/ [red. Franciszek Osipowski, Tomasz Teofil Światopełk Mirski]. - Suwałki : [s. n.], 1830-1831. – 18x21 cm.
Nr 1; Nr 4; Nr 12; Nr 14.

„Goniec” będąc piśmem „okolicznościowym i lokalnym adresowany był przede wszystkim do mieszkańców ówczesnego województwa augustowskiego”. Ukazywał się od 17 grudnia 1830 r. do 4 lutego 1831 r. (Łącznie zachowało się 15 numerów pisma). Wychodził dwa razy w tygodniu, początkowo w poniedziałki i piątki, później we wtorki i piątki. Publikowane teksty ukazywały się w rubrykach:

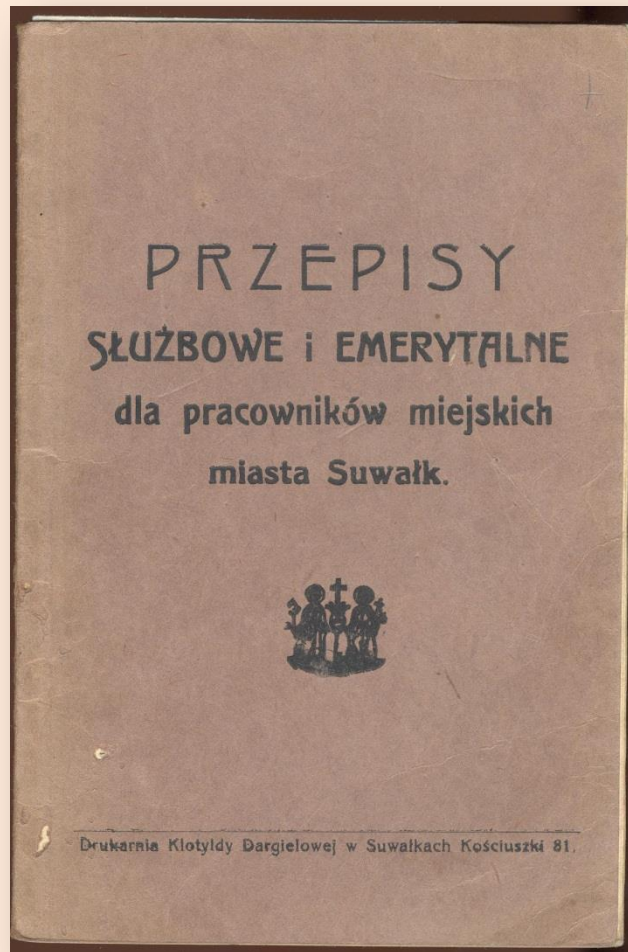
- „Wiadomości miejscowe”
- „Wiadomości z Warszawy” (od 6 nr „Wiadomości krajowe”)
- „Wiadomości zagraniczne”
- „Rozmaitości”

Z. Budrewicz, „*Goniec Województwa Augustowskiego*” – efemeryda z czasów powstania listopadowego [w:] *Rocznik Suwalsko-Mazurski*. T. 1, red. J. Kopciał, Suwałki 1991, s. 5-26.

Zakon Kamedułów jego fundacye i dziejowe wspomnienia w Polsce i Litwie przeważnie według źródeł rękopiśmiennych archiwu OO. Kamedułów w Bielanych przy Krakowie / Ludwik Zarewicz. - Kraków : Księgarnia i Wydawnictwo Dzieł Katolickich Władysława Jaworskiego, 1871. - 232 s. : rys. portr. ; 17 cm.

Pierwsza monografia zakonu kamedułów w Polsce opublikowana w 1871 roku, dedykowana pamięci ojca Tadeusza Bergeata, ówczesnego bibliotekarza i archiwisty klasztoru. Uważana jest, do dziś, jako jedno z podstawowych źródeł wiedzy dla wszystkich interesujących się dziejami tego pustelniczego zgromadzenia.

Przepisy służbowe i emerytalne dla pracowników miejskich miasta Suwałk.. Statut o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników komunalnych w Suwałkach i ich rodzin. Pragmatyka służbowa dla pracowników miejskich miasta Suwałk.. Suwałki : Drukarnia K. Dargielowej, 1931. - 21, 40 s. ; 17 cm.

Opracowane w 1930 r. przez Radę Miejską miasta Suwałk przepisy z perspektywy czasu mogą nieco bawić jednak po głębszym zastanowieniu stają się materiałem do dalszych poważnych przemyśleń. Oto drobna „próbka” z prezentowanego wydania:

„Art. 13 (...) Urzędnik (pracownik umysłowy) obowiązany jest w służbie i poza służbą strzec powagi swego stanowiska i unikać wszystkiego, co mogłoby obniżyć jego autorytet (...)

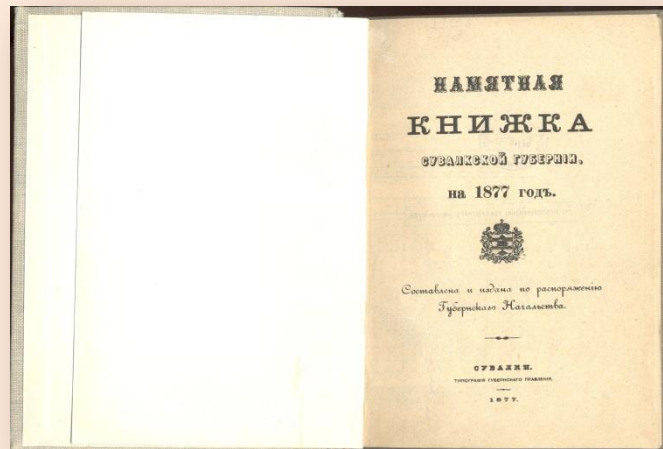
Art. 19 Urzędnikowi (pracownikowi umysłowemu) zgodnie z obowiązującymi ustawami karnymi – nie wolno starać się przez wyzyskiwanie swego stanowiska urzędowego o przysporzenie sobie lub rodzinie jakichkolwiek korzyści”

Czarna Hańcza : powieść / Wanda Miłaszewska ; il. Jan Bułhak. - Poznań : Księgarnia Świętego Wojciecha, [1931]. - 233 s., [18] k. tabl. : il., mapy ; 18 cm.

„Czarna Hańcza” to sielankowa opowieść o wycieczce kajakowej, którą pod koniec sierpnia 1929 r. odbyła autorka wodami Pojezierza Suwalsko – Augustowskiego, Kanału Augustowskiego i Czarnej Hańczy. Towarzyszył jej Tadeusz Tomaszewski, właściciel dóbr położonych pod Sokółką, któremu pisarka dedykowała tę książkę. (...) Ozdobą powieści są czarno-białe zdjęcia klasyka polskiej fotografii Jana Bułhaka. Do wydawnictwa załączone są dwie wkładki z mapami: Jezior Wigierskich oraz „Szlakiem Bobra” – od Augustowa do Augustowa. Powieść „Czarna Hańcza” Wandy Miłaszewskiej jest dostępna również na stronach Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej: <http://pbc.biaman.pl/dlibra/docmetadata?id=18046>.”

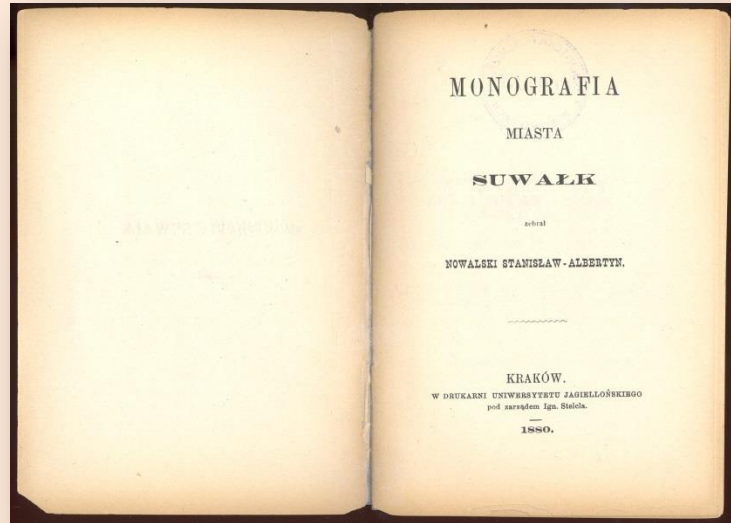
Źródło: <http://ksiazkiprzygodowe.blogspot.com/search/label/Wanda%20Mi%C5%82aszewska>

Pamjatnaja knižka Suvalskoj Gubernii na 1877 god. - Suvalki : Gubernskoje Nacalstvo, 1877. - 27, 72, 35 s. ; 21 cm.

„Pamjatnyje Knižki” to nazwa urzędowych prowincjonalnych wydawnictw informacyjnych, stanowiących formę przewodnika, drukowanych w osiemdziesięciu ośmiu guberniach i obwodach Cesarstwa Rosyjskiego, publikowanych przez władze lokalne. Zaczęły ukazywać się w początkach lat trzydziestych XIX wieku (a dokładnie w roku 1833) i wychodziły do roku 1917. (...)miały swoje cechy szczególne, poza zawartością, różniły się liczbą działów, w których prezentowano materiał dotyczący danej guberni czy obwodu. (...)”

E. Andrysiak, *Edycje Pamjatnoj Kniżki Kalliskoj Gubernii jako przykład rosyjskiej produkcji wydawniczej w dawnym Królestwie Polskim*, „Sztuka Edycji” 2013, nr 1, s. 81-87.

Monografia miasta Suwałk / zebrał Stanisław Albertyn Nowalski. - Kraków : Uniwersytet Jagielloński, 1880. - 23 s. ; 15 cm.

Pierwsza (niewielka objętościowo) próba monografii Suwałk autorstwa Stanisława Nowalskiego – kameduły, historyka, urodzonego we wsi Krasne pod Krasnopolą koło Sejna.

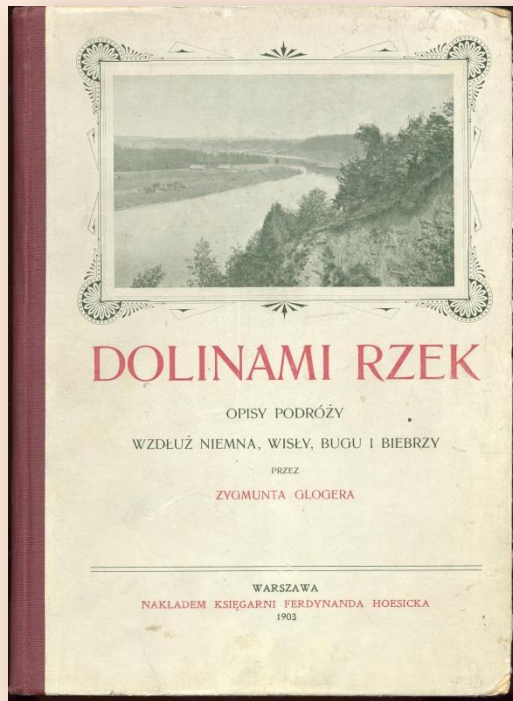
Broszurka zawiera „Rewersał Prawa danego wiecznymi czasy mieszkańcom Suwalskim na miasto etc. w roku 1715 dnia 3 Xbris.(...)”

Materiały do fizjografii Jeziora Wigierskiego / Kazimierz Kulwieć. - Warszawa, 1903. - 42 s., 9 tabl., : il. ; 28 cm.

Kazimierz Kulwieć to przede wszystkim krajoznawca, naukowiec i pedagog, znawca Suwalszczyzny. Współzałożyciel Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i późniejszy redaktor czasopisma „Ziemia”. Wyniki prowadzonych przez niego badań zostały zamieszczone m. in. w „Pamiętniku Fizjograficznym”.

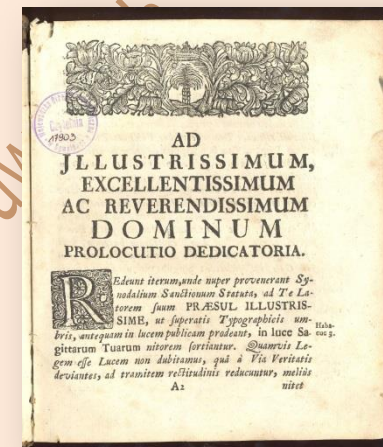
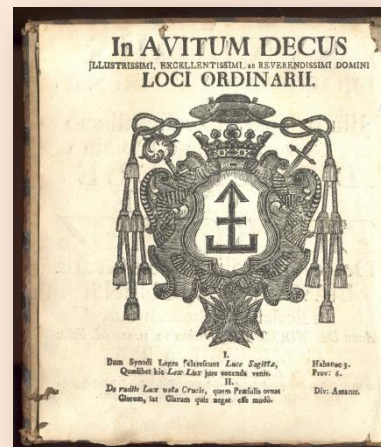
Prezentowany egzemplarz „Materiałów do fizjografii ...” na stronie tytułowej posiada autograf autora publikacji.

Dolinami rzek opisy podróży wzdłuż Niemna, Wisły, Bugu i Biebrzy / Zygmunt Głogier. - Warszawa : Nakład Ferdynanda Höesicka, 1903. - 218 s. : il. ; 26 cm.

„Książka to zapis podróży Głogera po Niemnie, Wiśle, Bugu i Biebrzy. Nie jest to zwykły dziennik podróży, suchy reportaż, ale wspaniała praca łącząca w sobie elementy nauki i poezji. Głogier szczegółowo opisuje napotkane krajobrazy, zwyczaje ludności, narzędzia, którymi pracują, ale robi to w bardzo artystyczny sposób – rysując niemal impresjonistyczne obrazy”

Źródło recenzji: <http://lubimyczytac.pl/ksiazka/141085/dolinami-rzek> [Dostęp: 04.09.2014]

Statuty synodu wileńskiego zatwierdzone i ogłoszone w 1744 r. Postanowienia obejmują szeroki zakres spraw kościelnych, poczynając od przypomnienia kwestii doktrynalnych, poprzez kwestie związane z sakramentami, aż po życie parafialne, dyscyplinę duchowieństwa, sprawy finansowe.